

NIT DE LA RECERCA, 30 d'octubre de 2022

-Quim Salvi, rector UdG

-Pau Presas, vicepresident 1er de la Diputació de Girona

-Adam Bertran, regidor d'Educació, Infància i Esports de l'Ajuntament de Girona

-Silvia Simon, directora de la Càtedra de Cultura Científica i Comunicació Digital i delegada del rector de la UdG, per la Promoció i Divulgació.

LA CAIXA DE L'ÀVIA

Aquest estiu he aprofitat per endreçar una vella caixa que rondava per casa. Havia pertangut a la meva àvia Rita i estava plena de roba. Vaig començar a triar-la per separar la que hauria d'anar al museu, de la que hauria d'anar a fer draps. Els meus avis eren pagesos, havien nascut a les darreries del s. XIX, per tant, poca cosa de valor hi podia trobar. Vaig començar a mirar les robes: totes eren de cotó i lli pur, sense barreja.

La fibra sintètica més coneguda, és el polièster. Algunes marques de teixits coneguts com el terylene, el tergal i el nylon varen néixer l'any 1930, però la seva expansió fou després de la II Guerra Mundial, quan uns químics britànics varen patentar el 1941, el PET, (Tereftalat de Polietilè). El polièster és un producte derivat del petroli i si no està barrejat es pot reciclar. Però normalment el polièster es mescla amb altres fibres naturals, per tant, només es pot destruir cremant-lo. El seu gran avantatge és que és una fibra resistent a l'aigua i, per tant, pot ser impermeable.

Una altra fibra molt comuna, l'elastene, va néixer cap a 1958, i la marca més coneguda és la LYCRA que sol ser present en molts teixits.

De les teles de la caixa de l'àvia, vaig observar que les coixineres estaven tancades amb botons. No hi havia cap cremallera. La cremallera, és un invent de primera meitat del s.XX, de 1914, de l'enginyer suec, Gideon Sundback, i el va popularitzar l'empresa americana *Goodrich Company* amb el nom de *zipper*, essent sobretot per la roba de mainada i per els pantalons a la dècada de 1930. Potser els meus avis mai varen conèixer aquest invent.

A més de llençols apedaçats, hi vaig trobar sacs petits, que servien per envasar i transportar aliments, peces, materials, qualsevol cosa que se us pugui ocórrer. Són uns petits sacs de cotó que els lligaven amb una cinta que s'estrenyia i s'enllaçava. Ara per fer un tancament segur, utilitzaríem o bé una cremallera, o potser un Velcro.

Aquest és un invent patentat l'any 1955, per l'enginyer suís George de Mestral, el qual havia observat com els cards s'enganxaven amb els pèls del seu gos quan sortien a passejar. Va utilitzar una tela de vellut (en francès *velvet*) i una altra amb petits ganxets (en francès *crochet*) i d'aquí el nom de velcro, que és un nom comercial.

En cas de no haver existit les fibres sintètiques inventades tot primer, el velcro no s'hauria pogut produir amb èxit.

Fixeu-vos que alguns invents són fruit de la investigació en el laboratori i d'altres, fruit de l'observació, però sempre de la curiositat per millorar i perfeccionar algun altre invent, per tal de fer-lo més útil, pràctic, i no ho oblidem, també més comercial.

Val a dir, que el coneixement és acumulatiu. Qualsevol invent parteix d'una base anterior, que s'ha provat i investigat. Amb la tecnologia actual, la informàtica, les matemàtiques, la química, la biologia, el creixement és exponencial, amb grans resultats, sobretot en l'àmbit mèdic.

Tingueu sempre curiositat, no només per fer recerca, per investigar, sinó per relacionar-vos amb la natura, amb l'art, la música, la pintura, la literatura, per viatjar, per conèixer gent i d'altres llocs. La curiositat ha de ser el vostre *leit motiv*, el motor que us empenyi, per ser persones cultes, responsables i lliures.

Bona nit de recerca.

Assumpció Vila